



BİN YIL HEDEFLERİ VE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

3. ULUSAL KONFERANSI

Paydaşlar Tartışıyor: Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğini Sağlamaya Yönelik Müdahaleler, Yerel ve Küresel Uygulamalar



www.kizlaricinegitim.net

Bin Yıl Hedefleri ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği III. Ulusal Konferansı, Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV), Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği (KA-DER) ve Eğitim Reformu Girişimi (ERG) ortaklığında yürütülen **Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması Projesi** kapsamında **15 Kasım 2007**'de İstanbul'da gerçekleştirildi.

Eğitimde cinsiyet eşitsizliğini azaltarak Türkiye'nin sosyo-ekonomik alandaki kalkınmasına katkıda bulunmayı hedefleyen **Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması Projesi** 2005 yılı Ocak ayından beri Diyarbakır, İstanbul, Mardin ve Şanlıurfa illerinde sürdürülüyor.

Proje kapsamında kadınların eğitim hakkından yararlanmalarını ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilinçlenmelerini sağlamak amacıyla **okuma yazma, kadın hakları ve seçmen eğitimi alanlarında kurslar** düzenleniyor. Projenin üçüncü yılını tamamlamakta olduğu Aralık ayı itibarıyla 8000'i aşkın kadın, İşlevsel Yetişkin Okur Yazarlığı kursları aracılığıyla okuma yazma ve aritmetik becerileri kazandı. Ayrıca bu kurslarda koruyucu sağlık, çocuk hakları gibi konuların yanı sıra Yurttaşlık Eğitimi kapsamında kadın hakları ve seçmen hakları konularında bilgi aktarıldı.

Proje illerinde kursların yanı sıra kız çocuklarının eğitimine yönelik **toplumsal destek sağlama ve farkındalık yaratma amaçlı etkinlikler** yapıldı. Çocuğum ve Ben Seminerleri ile çocuklarını okula göndermeme ya da okuldan alma riski taşıyan 2400 anne babaya ulaşıldı; Toplum Bilgilendirme Toplantıları ile 1850 kamu görevlisi ve halk eğitim merkezi kursiyeri, kız çocuklarının eğitiminin önemi ve kadın hakları konusunda bilgilendirildi; diyalog ziyaretleriyle bürokratlara, sivil toplum kuruluşları temsilcilerine ve yerel liderlere proje tanıtıldı ve destekleri alındı.

Projenin en önemli amaçlarından biri yerel ve ulusal paydaşların, **eğitimde cinsiyet eşitsizliğini azaltmaya yönelik politikaların oluşturulmasına katkı** yapmasına olanak sağlamaktır. Bu bağlamda, ulusal ve yerel düzeyde sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin, eğitimcilerin ve bu konuda çalışan gönüllülerin katıldığı sivil izleme grupları oluşturuldu ve sivil izleme grubu üyeleriyle birlikte eğitimle ilgili resmi kurumlardan yetkililerin katıldığı çalışma atölyeleri düzenlendi.

Bin Yıl Hedefleri ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği başlığı altında her yıl yapılan ulusal konferanslarla ise konunun paydaşları arasında **ulusal düzeyde tartışma ortamı yaratılması** ve ortak çözüm önerilerinin geliştirilmesi hedeflendi.

III. Ulusal Konferans

"Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğini Sağlamaya Yönelik Müdahaleler, Yerel ve Küresel Uygulamalar" alt başlığını taşıyan son konferansta, kız çocuklarının ve kadınların eğitime ve toplumsal hayata katılımlarını destekleyen farklı girişim ve

yaklaşımların tanıtılması ve ülkemiz için yeni açılımlar oluşturulmasına katkıda bulunulması hedeflendi. Bu amaçla, dünyadan ve Türkiye’den seçilen iyi uygulamalar, uygulamacıları tarafından, aralarında devlet bürokratları, sivil toplum kuruluşları temsilcileri, eğitimciler ve gönüllülerin bulunduğu katılımcılarla paylaşıldı.

Konferansın teması, Türkiye’de kız çocuklarının eğitimi için var olan çalışmaların yanında alternatif yaklaşımların da geliştirilmesi gerektiği anlayışı ile biçimlendi. On yılı aşkın zamandır, devlet ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen çeşitli kampanyalarla kız çocuklarının eğitimi konusunda önemli kazanımlar elde edildi. Bununla birlikte yüzde yüz okullulaşma hedefine hâlâ ulaşamadı ve eğitim sistemi dışında kalan kız çocuklarının ulaşılması daha zor bir grup olduğu tahmin ediliyor. Alternatif yaklaşımların geliştirilmesi ve yeni modellerin oluşturulması bu “zor” gruba ulaşmak ve eğitim sistemine dahil olmalarını sağlamaya yardımcı olacaktır. III. Ulusal Konferans’ta dünyadan ve Türkiye’den iyi uygulamaların sunulması işte bu amaca hizmet ediyor.

Konferansın açılışında yapılan konuşmalarda, AÇEV Genel Müdürü Derya Akalın, üç yılın sonunda projenin sonuçlarından ve kazanımlarından söz ederken, Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi ve ERG Direktörü Prof. Dr. Üstün Ergüder iyi uygulamaların paylaşılmasının önemini vurguladı.

Ana tema konuşmasını gerçekleştiren Devlet Bakanı Nimet Çubukçu, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin hem yasal düzenlemelerde hem de uygulamada bulunduğunu; eşitsizliği ortadan kaldırmak için yasalarda düzeltmeler yapılmasının yanı sıra kız çocuklarının pozitif ayrımcılıkla desteklenmesi gibi önlemlerin de alınması gerektiğini ifade etti. Eğitimin tüm toplumsal yaşam kaynaklarına ulaşmak için temel bir unsur olduğunun altını çizen Bakan Çubukçu, hükümetin hedefinin 2010 yılına kadar ilköğretimde yüzde yüz okullulaşma olduğunu ifade etti. Yürütülen kampanyalarla bu konuda ilerleme sağlandığını, burslar, şartlı nakit transferi, ücretsiz ders kitabı sağlanması gibi uygulamalarla bu ilerlemenin desteklendiğini belirtti. Ayrıca eğitimin içeriğinde de toplumsal cinsiyet açısından gelişmeler sağlanması gerektiğini söyleyerek, ders kitaplarındaki cinsiyetçi öğelerin bu açıdan gözden geçirildiğini ekledi. Bakan Çubukçu, eğitimli annelerin çocuklarının eğitim süreçlerinde daha başarılı olduklarını özellikle vurguladı.

Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğinde Neredeyiz?

Konferansın ilk bölümünde, dünyada ve ülkemizde eğitimde ve toplumsal katılımı cinsiyet eşitliğinin mevcut durumuna ilişkin değerlendirmeleri içeren panellere yer verildi.

“**Kız Çocuklarının Eğitiminde Neredeyiz?**” başlığını taşıyan ve yöneticiliğini Prof. Dr. İpek Gürkaynak’ın yaptığı ilk panele “Kızların Okuldaki Bağışlanamaz Yokluğu” isimli kitabın yazarı Marlaine Lockheed, Birleşmiş Milletler - Kızların Eğitimi Girişimi (UNGEI) uzmanı Lieke Van de Wiel ve Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması Projesi kapsamında oluşturulan Sivil Girişim’i temsilen Çiğdem Aydın katıldı.

Marlaine Lockheed konuşmasında, tüm dünyada 77 milyon çocuğun eğitim sistemi dışında olduğunu ve bu çocukların bütün dünyada benzer biçimde, etnik farklılıklar taşıyan, gelir seviyesi düşük ve eğitime karşı isteksiz gruplar olarak kategorileştirilebileceklerini ifade etti. Çeşitli ülkelerden örnekler vererek, kız çocuklarının her kategoride toplumsal olarak olumsuz olan konumlarından daha fazla etkilendiklerini söyleyen Lockheed, çocukların eğitim dışında kalmalarına neden olan engelleri üç ana kategori altında değerlendirdi. Buna göre, eğitimin zorunlu olmaması, erkeklere öncelik sağlanması ya da eğitimde ana dilin kullanılmaması gibi engeller ilk sırada yer alıyor. İkinci engel setini, genel olarak okulların fiziksel yetersizlikleri ve eğitimin niteliğindeki eksiklikler oluşturuyor. Ebeveynlerin eğitime taleplerini belirleyen etmenler - ebeveynlerin eğitimsizliği, eğitimin getirisi olmadığına inanmaları, güvenlik endişesi, vb.- ise üçüncü engel setinin içinde yer alıyor.

Engelleri ortadan kaldırmak için yapılması gereken müdahaleler söz konusu olduğunda Lockheed'ın altını çizdiği noktalar şunlardı: Okulların fiziksel koşullarının düzeltilmesi, niteliğe yönelik eğitim reformu yapılması, anne ve babaların eğitimin önemi konusunda bilinçlendirilmesi ve eğitime talebi artırmak için iş piyasalarıyla ikinci kademe eğitimin ilişkisinin artırılması.

Panelin ikinci konuşmacısı olan Van de Wiel, UNGEI'nin "Herkes için Eğitim" ilkesi çerçevesinde yürüttüğü çalışmaları aktardı. 2015 yılına kadar tüm dünyada eğitime erişimde yüzde yüz oranına ulaşmanın hedeflendiğini ifade eden Van de Wiel, çalışmaların üç temel alanda yoğunlaştığını belirtti: erken çocukluk eğitimi, yetişkin eğitimi ve yaşam becerilerinin kazandırılması. Annelerin eğitilmiş olmasının çocukların okuldaki başarısına etkisi üzerinde duran Van de Wiel, devlet, iş dünyası, sivil toplum kuruluşları ve medyanın bu amaç doğrultusunda ortak hareket etmesinin hedefe ulaşmak için gerekli olduğunun altını çizdi.

Panelin son konuşmacısı Sivil Girişim temsilcisi ve KA-DER üyesi Çiğdem Aydın, Sivil Girişim'in oluşma sürecini, hedeflerini ve çalışmalarını anlattı ve Sivil Girişim'in "Eğitimde Eşitlik Kızlara Öncelik" bildirgesini tanıttı. Sivil toplum kuruluşlarının bir araya gelmesiyle oluşan Sivil Girişim'in örgütlenme ve etkinlik biçimiyle farklı ve dönüştürücü bir özellik taşıdığını belirtti. Bildirgenin dokuz aylık bir çalışma sonucunda ortaya çıktığını belirten Aydın, burada yer alan her önerinin titizlikle hazırlandığını altını çizdi. İçinde bulunulan süreçte, bu önerilerin yaşama geçmesi için çalışmalar yaptıklarını ve bu konuda tüm paydaşların katkılarına beklediklerini ifade etti.

Tartışma bölümünde ise Milli Eğitim Bakanlığı içinde kadın yöneticilerin artması, kız çocuklarının eğitimi konusunda elde edilen kazanımların kalıcı hale gelmesi, sivil toplum kuruluşları ve akademisyenlerin desteği ile bütünlükçü politikalar oluşturulmasının önemi ve özellikle politikaların ve uygulamalarının cinsiyetçilik açısından izlenmesinin gerekliliği ele alındı.

Konferansın ikinci paneli, "**Kadının Siyasal ve Toplumsal Katılımında Neredeyiz?**" başlığı altında, gazeteci yazar Zeynep Göğüş'ün yöneticiliğinde yapıldı. June Jacobs, Avrupa Birliği ülkelerinde kadın siyasetçilerin durumunu aktararak Yönetim Kurulu üyesi olduğu Avrupa

Kadın Lobisi'nin çalışmalarını tanıttı. Kadınların karar mekanizmalarında etkin bir biçimde yer almaları için yasal düzenlemeler yapılırsa dahi lobi faaliyetleri olmaksızın etkili bir sonuç alınmanın mümkün olmadığını altını çizen Jacobs, bu noktada erkeklerin mücadeleye katılımının da çok önemli olduğunu belirtti.

Türkiye'de siyasal ve ekonomik alanda yasal düzenlemelerde ve uygulamada ortaya çıkan toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin üzerinde duran KA-DER başkanı Hülya Gülbahar, siyasal alanda eşitliği sağlamak için gerekli yasal değişikliklerin yapılarak kadınların karar organlarında temsilinin, ilk olarak yüzde 33'ü ve nihai olarak yüzde 50'yi hedefleyerek gerçekleştirilmesinin zorunlu olduğunu vurguladı. Siyasal alandaki eşitsizliğin görünür olduğunu ama ekonomik alandaki eşitsizliğin daha da dikkat çekici olduğunu belirten Gülbahar, kadınları ekonomiye katmak için yapılan düzenlemelerin ise, kadının geleneksel rollerini güçlendirici nitelikte olduğunu savundu; eşitlikçi olmayan bir demokrasinin gerçek bir demokrasi olmayacağını belirterek KA-DER'in çalışmalarının bu hedefe yönelik olduğunu belirtti.

Panelin son konuşmacısı Dr. Selma Acuner, Türkiye'deki toplumsal cinsiyet eşitliğinin Avrupa Birliği ilerleme raporlarında yer alma biçimini değerlendirdi. Ekonomik ve sosyal haklar, şiddet, eğitim, siyasal katılım alanlarında raporlarda yer alan saptamaları katılımcılarla paylaşan Acuner, bu raporların, her ne kadar tek yönlü olsalar dahi Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik önlemler konusunda yol gösterici olabileceklerini belirtti. Bununla birlikte raporların birbirini takip etmemesi ve bir raporda yer alan bir saptamanın bir sonraki raporda izlenmemesinin bu etkiyi azalttığının altını çizdi. Acuner, dikkat çekici noktalardan birinin ilgili alanlardaki veri eksikliği olduğunu söyleyerek etkili önlemlerin alınabilmesi için mevcut durumun doğru tespit edilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Panelin tartışma bölümünde, kadın bakış açısına sahip kadın politikacıların artması gerektiği, bunun da ancak etkili bir kadın seçmen grubu oluşturarak mümkün olabileceği üzerinde duruldu. Ekonomi alanındaki eşitsizlikle ilgili olarak ise, tarımdaki çözümlenin kadın işsiz oranının artmasının temel nedeni olduğu saptaması ve 2010 yılına kadar kadın istihdamının %60 artırılmasının mümkün olmadığı değerlendirildi.

Yerel ve Küresel İyi Uygulamalar

Konferansın öğleden sonraki bölümünde, kadınların eğitime ve karar verme süreçlerine katılımını artırmak amacıyla politika geliştirme ve hizmet sağlama alanlarında geliştirilmiş olan ulusal ve uluslararası iyi uygulamalar, paralel oturumlarda, uygulamacıları tarafından katılımcılarla paylaşıldı. Olumlu sonuçlar yaratmış olan bu uygulamaların, Türkiye'de kadının statüsünün iyileştirilmesi sürecinde yeni çözümler önerileri geliştirebilmek açısından önemi büyüktür.

Küresel İyi Uygulamalar

Paralel oturumların ilk kısmında **küresel iyi uygulamalar** sunuldu. **Politika geliştirmeye yönelik küresel iyi uygulamaların** sunulduğu oturumun başkanlığını Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Kurulu üyesi Dr. Muammer Yıldız yaptı. Bu oturumda UNESCO'nun yürüttüğü Herkes İçin Eğitim (EFA) hareketinin Romanya'daki uygulamalarını aktaran Dr. Laura Grunberg ve Slovenya'da yer alan Orta ve Doğu Avrupa Toplumsal Cinsiyet Sorunları Ağı'nın (Central and East European Network for Gender Issues) etkinliklerini aktaran Sonja Lokar yer aldı.

Dr. Grunberg, EFA'nın en önemli özelliğinin, yerelin gereksinimlerini göz önünde bulunduran, yerelin sesine ve deneyimlerine kulak veren yapısı olduğunun altını çizdi. Hareketin bir "iyi uygulama" niteliği taşımasında bu özelliğinin belirleyici olduğunu ifade eden Grunberg, böylece her ülkede, o ülkenin özelliklerine göre farklı etkinlikler gerçekleştirildiğini, "kopyalayıp yapıştır" tekniğinin EFA için geçerli olmadığını, EFA'nın bir diğer özelliğinin kapsayıcı programlar oluşturmak olduğunu, bütçe oluşturulurken ve tüm politik düzenlemelerde toplumsal cinsiyet bakış açısının ön planda tutulduğunu, uygulamaların bu duyarlılığa sahip kişi ve kurumlar tarafından yapıldığını, devletin büyük sorumluluk üstlendiği bu uygulamada, bir yandan yerel sivil toplum kuruluşlarının sürece dahil edildiğini, diğer yandan da küresel bir iletişim ağının geliştirildiğini belirtti.

Sonja Lokar ise, Orta ve Doğu Avrupa Toplumsal Cinsiyet Sorunları Ağı'nın içinde yer alan beş ülkede kadınların siyasal güçlenmesini sağlamak için kadın örgütleri tarafından kullanılan stratejileri ve geliştirilen araçları katılımcılarla paylaştı. Makedonya'da uygulanan "Sandviç Stratejisi", Macaristan'da ortaya çıkan "Sarı Eşarp Hareketi", Slovenya'daki anayasa değişikliği mücadelesi, Sırbistan'daki koalisyon deneyimi ve Hırvatistan'daki kadınların seçim kampanyaları yenilikler içeren ve başarıya ulaşan uygulamalar olarak sunuldu. Lokar, bütün bu iyi uygulamalardan çıkan ortak noktaları şöyle ortaya koydu: Kadınların eşit temsiline yönelik başarı kazanmak için, ilerlemeci bir siyasal partinin ve güçlü bir ulusal kadın hareketinin varlığı zorunludur. Aynı zamanda parasal kaynak ve deneyim aktarımı konusunda uluslararası desteğin bulunması önem taşır. Bütün bunların yanı sıra, herhangi bir tavizde bulunmadan, tüm karar alma düzeylerinde yüzde 50 eşit temsilin sağlanması talep edilmelidir.

Hizmet sağlamaya yönelik küresel uygulamalar oturumunda Kolombiya'dan "Yeni Okul" (Escuela Nueva) uygulaması Dr. Jairo Arbaledo ve Bangladeş'ten Kırsal Kalkınma Komitesi'nin (BRAC) eğitim programı Dr. Manzoor Ahmed tarafından sunuldu. Oturumun yöneticiliğini Milli Eğitim Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanı Nurettin Konaklı yaptı. Konaklı, oturumun başında yaptığı konuşmada Türkiye'de kız çocuklarının eğitime katılımlarını arttıran uygulamalar konusunda bilgi verdi.

Kolombiya'dan çıkarak özellikle Latin Amerika'da pek çok ülkede uygulanmakta olan Escuela Nueva, temel eğitim düzeyinde okullulaşmayı artırmak için kırsal alandaki okullarda uygulanan ve ders programı - öğretmen eğitimi - okul yönetimi - ailelerin katılımı dört unsurunu

bir araya getiren bütünlüklü bir model. Modelin en önemli özelliği, çocuk merkezli, katılımcı ve işbirliğine dayalı yeni bir öğrenme anlayışını geliştiriyor olması. Dr. Arbaledo, Escuela Nueva modelinin bu yapısı ile interaktif ve bütünsel bir özellik taşıdığını ve uygulandığı yerlerde kız çocuklarının eğitime katılımı açısından etkili olduğunu izlendiğini belirtti. Ayrıca işbirliğine dayalı öğrenmenin ve toplum ile okul arasındaki ilişkinin artmasının, stereotiplerin ve toplumsal cinsiyet önyargılarının giderilmesine yardımcı olduğunu da saptandığını söyledi. Bu modelde katılımın sadece özel bir etkinlik değil, bir düşünme ve hareket etme yolu olarak kurgulanmasının, tüm kız ve erkek öğrencilerin yurttaşlık bilinçlerinin gelişmesine de önemli katkılar sağladığının altını çizdi.

BRAC'ın eğitim modeli örneğini katılımcılarla paylaşan Dr. Manzoor Ahmed sunuşunda, Escuela Nueva örneğinde görüldüğü gibi kız çocuklarının eğitime katılımı açısından erişimin yanı sıra eğitimin niteliğinin de büyük önem taşıdığının altını çizdi. Eşlik (parity), eşitlik (equality) ve denklik (equity) kavramlarının birlikte ele alınmasının toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için gerekli olduğunu ifade eden Ahmed, Bangladeş'te ilk ve orta öğretimde eşliğin, yani kız ve erkek çocuklar arasında erişim eşitliğinin 2005 yılında sağlandığını belirtti. Bununla birlikte öğretme-öğrenme ilişkisinde, eğitimin çıktılarından yararlanmada ya da eğitimin dönüştürücü etkilerinin ortaya çıkmasında henüz eşitliğe ve denklığe ulaşamadıklarını da ekledi. BRAC modelinin, sınıf düzeni, eğitim materyali, öğretmen eğitimi gibi konularda yarattığı değişimle ve ayrıca yetişkin eğitimi ve okul öncesi eğitime verdiği önemle bu alanda bir fark yaratmaya çalıştığını söyledi. Bangladeş'in Türkiye gibi merkezi sistemle yönetilen bir ülke olduğunun, oysa toplumsal cinsiyet sorunlarında yerel çözümlere gereksinim duyulduğunun altını çizen Ahmed, bu açıdan bakılınca özellikle siyasal partilerin soruna sahip çıkmasının zorunlu olduğunu belirtti.

Tartışma bölümünde, eşlik - eşitlik - denklik kavramlarının kız çocukların eğitiminde nasıl bir öncelikte ele alınması gerektiği konusunda değerlendirmeler yapıldı. Bu bölümde ele alınan bir başka konu, bu tür modellerde öğretmenlerin eğitimlerinin önemi idi. Her iki konuşmacı da öğretmenlerin uygulama sırasında ve sınıf içinde eğitiminin daha etkili olduğu üzerinde durdu. Öğretmenlerin izlenmesi ve kendi etkinliklerini değerlendirmelerine olanak yaratılmasının da bu etkiyi arttırdığı ifade edildi.

Yerel İyi Uygulamalar

Konferansın son paralel oturumları **Türkiye'den politika geliştirmeye ve hizmet sağlamaya yönelik iyi uygulamalara** ayrılmıştı. **Politika geliştirmeye yönelik iyi uygulamalar** içinde, "Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması" projesi kapsamında oluşturulan yerel Sivil İzleme Grupları ve KA-DER'in son genel seçimler öncesinde yürüttüğü "Bıyık" kampanyası sunuldu.

Yöneticiliğini Doğan Gazetecilik, İş Geliştirme Direktörü Tijen Mergen'in yaptığı oturumda, Eğitim Reformu Girişimi Koordinatörü Neyyir Berktaş Sivil İzleme Grupları'nın kurulma amacını aktardı ve her grubun kız çocuklarının nitelikli bir eğitim almaları için bütünlüklü eğitim politikaları oluşturulmasına yönelik kendi illerinde yaptığı çalışmalardan söz

etti. Berktaş, savunu toplantıları, mülki yöneticilere ve milletvekili adaylarına ziyaretler, basına yönelik etkinlikler ve izleme raporları gibi çalışmalara değindikten sonra, bu yenilikçi süreçleri, hem sorun alanları hem de umut vaat eden yönleri açısından değerlendirdi. Sunuşun diğer konuşmacıları olan Şanlıurfa Sivil İzleme Grubu'ndan Gül San ve Mardin Sivil İzleme Grubu'ndan Seylan Mungan da bu çalışmalar sırasında karşılaştıkları engellerden ve geliştirdikleri çözümlerden örnekler verdiler.

Oturumun ikinci sunuşunu yapan KA-DER Kampanya sorumlusu Semiha Öztürk Pişirici, 22 Temmuz Genel Seçimleri öncesinde KA-DER'in yürüttüğü "Meclise Girmek İçin Erkek Olmak Şart mı?" başlığını taşıyan kampanyanın yol haritasını katılımcılarla paylaştı. Kampanyanın üç temel ayağı olduğunu belirten Öztürk Pişirici, bu ayakları "Dikkat çekme/ Uyandırma", "Bilinçlendirme/ Teşvik etme" ve "Ayaklandırma" olarak ifade etti. Kampanyanın son ayağının, seçimlerin öne alınması nedeniyle gerçekleştirilemediğini ifade eden Öztürk Pişirici, buna rağmen siyasal partilerin listelerindeki kadın aday sayılarının da gösterdiği gibi kampanya ile önemli bir başarı sağlandığının altını çizdi.

Türkiye'den hizmet sağlamaya yönelik iyi uygulamaların sunulduğu ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nden Prof. Dr. Şeyda Özil'in yönettiği oturumda ise üç iyi uygulama yer aldı. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi (DİKASUM) tarafından yürütülen Beyaz Kelebekler Çamaşır Evi uygulamasını, DİKASUM Koordinatörü Handan Coşkun sundu. Coşkun, Diyarbakır'ın en yoksul ve yoksun üç mahallesinde 2003 ve 2004 yıllarından açılan çamaşır ve tandır evlerindeki etkinlikleri, kadınların bu evlerden sağladığı yararları, buralarda verilen eğitimleri ve bu evler aracılığıyla üstlenilen projeleri katılımcılarla paylaştı.

Oturumun ikinci sunumu Milli Eğitim Bakanlığı, İlköğretim Genel Müdürlüğü Şube Müdürü Faik Kazancı tarafından, Haydi Kızlar Okula Kampanyası hakkında yapıldı. Kazancı, kampanyanın amacı ve genel hedeflerinden bahsettikten sonra, özellikle bu hedeflere ulaşırken farklı stratejiler izleyerek ön plana çıkan Adıyaman, Aydın ve Van illerindeki uygulamalar üzerinde durdu.

Oturumda son olarak "Adana-Karataş Mevsimlik Çocuk İşçiliğinin Eğitim Yoluyla Sona Erdirilmesi Projesi", Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden Kazım İlkan Kertmen ve Remziye Kozan tarafından sunuldu. Proje hakkındaki genel bilgileri ve uygulandığı üç yıla yaklaşan sürede elde edilen kazanımları aktaran Kertmen ve Kozan, özellikle proje uygulanırken yaşam koşullarının güçlüğünden kaynaklanan engelleri katılımcılarla paylaştı. Kertmen ve Kozan, sunumlarının sonunda, projede birlikte çalıştıkları çocuklarla çektikleri kısa belgeseli de katılımcılarla paylaştılar.

Değerlendirme ve Yol Haritası

Konferans Prof. Dr. Nükhet Sirman'ın yaptığı kapanış konuşması ile son buldu. Sirman, gün boyu yapılan sunumlardan ve tartışmalardan hareketle, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için gerekli olan yol haritasını çıkarttı. Bu yol haritasında devlet kurumlarına ve hükümetlere düşen görevleri şöyle sıraladı: Siyasal iradenin açıkça ortaya konması; bu iradeyi görünür kılacak bütünlükçü ve kalıcı politikalar oluşturulması; bu politikaları oluşturmaya yardımcı olacak toplumsal cinsiyet bakış açısıyla elde edilmiş istatistiksel verilerin toplanması; politikaların oluşması ve uygulanması sürecinde Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü ve benzer kurumların izleme ve değerlendirme yapması.

Sirman, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında ve kız çocuklarının eğitimi konusunda etkin rol alan sivil toplum kuruluşlarının uygulamalarına yönelik değerlendirmelerde de bulundu. En önemli noktanın sivil toplum kuruluşlarının kendilerini devletin eksiklerini gidermekle yükümlü görmemeleri olduğunu söyledi. Sivil toplum kuruluşlarının etkinlikte bulunabilmek için proje yapmak ve kaynak bulmak zorunda olduğunu altını çizen Sirman, bu durumun sivil toplum kuruluşlarında proje arayışının ve tamamlama telaşının ön plana çıkmasına yol açtığı saptamasını yaptı. Sirman daha da sorunlu olan noktanın, projelerin bitmesinin ardından sonuçlarının izlenmemesi, verilerinin toplanmaması, bir anlamda unutulmaları olduğunu ifade etti. Proje sürecinden kaynaklanan bir başka sorunun da uyarılama sorunu olduğunu belirten Sirman, Türkiye dışında uygulanıp başarıya ulaşan projelerin aynen Türkiye'de de uygulanmasının çoğunlukla olumlu sonuç yaratmadığını söyledi. Konferansta sunulan uluslararası iyi uygulamaların ortak noktasının projelerin bütünlükçü bir bakış açısıyla oluşturulmaları olduğunu özellikle üstünde duran Sirman, sivil toplum kuruluşları açısından bu bütünlüğü sağlamanın önemli bir bileşenin de ulusal ve uluslararası düzeyde doğru paydaşların bulunması ve etkili işbirliklerinin artırılması olduğunu belirtti.